

ské spojení svémocně zrušiti, i kdyby o tom byli dohodnuti; a přiči se zejména stěžejní zásadě oficiosnosti rozlukového řízení podle § 99 obč. zák., čl. VI čís. 1 uv. zák. k c. ř. s., §§ 13 a 14 dv. dekretu ze dne 23. srpna 1819, čís. 1595 sb. z. s., § 10 min. nař. čís. 283/1897 ř. zák. a poslední věty § 13 zák. čís. 320/1919 sb. z. a n., podle nichž jest důvody pro rozluk z úřadu úplně vyšetřiti, zcela objasniti a přísně zkoumati, nehledíc k vlastnímu doznání nebo souhlasné vůli manželů. Tyto zákonné předpisy, jež jsou dány v zájmu veřejném, chtěla právě úmluva manželů obejítí a jest proto podle § 879 odstavec první obč. zák. nicotná, ježto zákonu odporuje. Nicotným jest následkem toho i slib žalovaného, že bude žalobkyni platiti výživné ode dne, kdy se vystěhuje z jeho domácnosti, jenž byl nerozlučnou součástí smlouvy a jejím důsledkem. Nezáleží na tom, že se pak manžel ujednáním neřídil, nýbrž nejen na žalobu manželčinu podal odpověď, nýbrž i se své strany podal žalobu na rozvod z viny manželčiny — neboť tím od původu nicotná smlouva nemohla se státi v příčině své jedné části (o alimentech) účinnou. Ale, i kdyby se mělo za to, že slib žalovaného, že bude platiti žalobkyni výživné, byl slibem samostatným, nezávislým na úmluvě o rozvodu a rozluce manželství, že byl míněn jen pro případ, že se žalobkyně vystěhuje z domácnosti žalovaného, třebaš nedošlo k rozvodu manželství, byl by i takový slib nicotný, ježto by byl učiněn za účelem t r v a l é h o, avšak j e n f a k t i c k é h o zrušení manželského společenství (sr. rozh. čís. 9128 sb. n. s.). Že žalovaný není zavázán platiti žalobkyni výživné z důvodu § 1264 obč. zák., správně dovodil odvolací soud.

Čís. 13254.

Slib muže, jímž se za trvání manželství zavazuje jiné ženě, že s ní vstoupí v manželství, ba dokonce do určité lhůty, přiči se dobrým mravům, třebaš byl zamýšlen pro případ zrušení dosavadního manželského společenství.

Třetí osoba, jež přijala slib manželství, ač věděla, že slibující je ženat, nemůže ze slibu vyvozovati proti slibujícímu žádné nároky, zejména ani nároky na náhradu škody.

(Rozh. ze dne 3. února 1934, Rv I 1534/33.)

Žalovaný, ženatý muž, zavázal se žalobkyni prohlášením ze dne 21. září 1931, že se s ní do roka ožení, ježto se dá se svou manželkou rozvésti. Žalovaný však manželské společenství neopustil, načež se prohlášením ze dne 10. září 1932 zavázal žalobkyni platiti měsíčně 300 Kč, ježto nedodržel onen slib manželství. Žalobu o placení měsíčních 300 Kč p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl. D ů v o d y: Jest zjištěno, že žalovaný slíbil žalobkyni manželství v době, kdy jeho manželství ještě trvalo. Tento slib jest slibem proti dobrým mravům a žalovaného nezavazuje, tím méně, ana žalobkyně věděla, že manželství žalovaného ještě nebylo rozloučeno, a přes to s ním navázala cizoložný poměr (§ 879 obč. zák.). Ani náhradu škody nelze odvozovati z nedodržení

slibu, přičicího se dobrým mravům, neboť § 1294 obč. zák. zavazuje jen k náhradě škody z protizákonného činu neb z opomenutí pokud se týče z náhody. Odvolací soud uznal zažalovaný nárok důvodem po právu. Důvody: Podle zjištění prvního soudu přislíbil žalobkyni žalovaný manželství za trvání svého manželství, avšak první soudce přehlíží, že žalovaný učinil tento slib v souvislosti s tím, že podal na manželku žalobu o rozvod, která byla vyřízena rozsudkem pro zmeškání. Žalovaný mohl tedy po rozvodu docílit rozluky manželství a byl by s to, by dostal slibu manželství. Okolnost, že žalovaný ještě před rozlukou manželství žil se žalobkyní ve společné domácnosti, nebyla by bývala překážkou pro budoucí manželství, protože paragrafem 25 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. byl zrušen § 67 obč. zák. Odvolací soud jest právního názoru, že neodporuje dobrým mravům, slibuje-li manžel, který zahájil soudní řízení o rozvod manželství, třetí osobě manželství, které má být uzavřeno po skončení manželského sporu. Takováto přípověď jest platným zasnoubením podle § 45 obč. zák. Z prohlášení ze dne 21. září 1931 a 10. září 1932 lze zjistiti, že žalovaný žalobkyni nepřislíbil nic pro případ odstoupení od slibu manželského, nýbrž, že slíbil žalobkyni měsíční rentu 300 Kč, vzhledem k tomu, že odstoupil od slibu manželství. Nejde tedy o náhradu pro případ odstoupení od slibu manželství, již by nebylo lze žalovati podle § 45 obč. zák., nýbrž o náhradu po odstoupení od slibu manželství. Takováto přípověď jest platná.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y :

Právní mylnost (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) vytýká dovolatel především názoru odvolacího soudu, že neodporuje dobrým mravům, slíbí-li manžel třetí osobě manželství, jež má býti uzavřeno po skončení manželského sporu. Dovolatel dovozuje, že jeho slib ze dne 21. září 1931, že uzavře se žalobkyní manželství, byl neplatný a nedovolený, ježto v té době byl ženat; že žalobkyně nemohla z tohoto slibu vyvozovati proti němu nároky a že proto nemůže uplatňovati proti němu nároky ani z jeho prohlášení ze dne 10. září 1932. Dovolateli jest v podstatě přisvědčiti. V souzeném případě jest mezi stranami nesporné, že se žalovaný zavázal žalobkyni prohlášením ze dne 21. září 1931, že se s ní do roka ožení, ježto se dá se svou manželkou rozvésti a že prohlášením ze dne 10. září 1932 se žalovaný dále zavázal platiti žalobkyni měsíčně 300 Kč, ježto nedodržel slib manželství, svého času jí daný. Především jest se zabývati otázkou, zda byl platný slib daný žalovaným žalobkyni, že s ní uzavře manželství. Tento slib byl dán dne 21. září 1931, tudíž v době, kdy manželství žalovaného trvalo. Nezáleží na tom, zda v té době bylo již zahájeno řízení o rozvod manželství, či zda k zahájení tohoto řízení došlo teprve později, ježto i za rozvodového řízení, ba i po pravoplatném rozvodu manželství trvá (srov. také plen. rozh. čís. 6936 sb. n. s., v němž bylo dovedeno, že se rozvedený manžel pohlavním stykem s třetí osobou dopouští cizoložství). Jde dále o to, zda z a t r v á n í m a n-

ž e l s t v í lze platně slíbiti třetí osobě sňatek. Na tuto otázku jest odpověděti záporně, a to z této úvahy: Jest stěžejní zásadou manželského práva ve zdejší státě, že muž smí býti současně oddán jen s jednou ženou a žena jen s jedním mužem. Stanoví tak § 62 obč. zák. a dvojnásobné manželství se trestá jako zločin (§§ 206—208 tr. zák.). Zavazuje-li se manžel z a trvání manželství jiné ženě, že s ní vstoupí v manželství, a to dokonce do určité lhůty, odporuje to této zásadě právního řádu a přičí se to i dobrým mravům (§ 879 obč. zák.). Jest proto takový závazek podle § 879 první odstavec obč. zák. nicotný, třebas byl zamýšlen pro případ zrušení dřívějšího manželského svazku. Třetí osoba, jež přijala slib manželství, ač věděla, že slibující jest ženat, nemůže ze slibu toho vyvozovati proti slibujícímu žádné nároky, zejména ani nároky na náhradu škody. Že žalobkyně věděla, přijímajíc slib žalovaného, že žalovaný jest ženat, není sporné. Nenabyla proto žalobkyně proti žalovanému z jeho slibu ze dne 21. září 1931 žádných nároků. Důsledkem toho bylo neplatné i prohlášení žalovaného ze dne 10. září 1932, ježto podle doslovu tohoto prohlášení vzal žalovaný na sebe závazek v něm obsažený j e n proto, že nedostal slibu, jak dovoděno, nemravnému a nicotnému. Nicotný závazek nemůže nabýti platnosti ani uznáním (sb. n. s. čís. 5642), ani narovnáním (sb. n. s. čís. 6301). Bylo proto již z tohoto důvodu vyhověti dovolání žalovaného a obnoviti rozsudek prvního soudu, zamítající žalobu, aniž bylo třeba se zabývatí dalšími právními vývody dovolatelovými. Již při rozboru dovolacího důvodu právní mylnosti bylo vyloženo, že nemá významu, zda slib žalovaného ze dne 21. září 1931 byl učiněn před zahájením rozvodového řízení či až za tohoto řízení, pročez nezáleží na tom, zda spisům odporuje předpoklad napadeného rozsudku (§ 503 čís. 3 c. ř. s.), že řečený slib se stal až za rozvodového řízení.

Čís. 13255.

Masarykova universita v Brně nemá samostatné právnické osobnosti.

Finanční prokuratura jest oprávněna k (dovolacímu) rekursu jménem čsl. státu, k jehož úřadům patří i Masarykova universita v Brně.

Není třeba, by u soudu byla podržena a uschována celá kniha, v níž na několika listech je napsáno poslední pořízení; stačí, uloží-li se u soudu právě jen listy, jež obsahují poslední pořízení.

Nepotřebuje-li soud obsahu knihy (památníku) k výkladu poslední vůle zůstavitelovy, má povinnost ji vrátiti předkladateli, aniž by potřeboval řešiti otázku, zda předkladateli kniha skutečně do vlastnictví patří, čili nic.

Není věcí soudů řešiti otázku, zda má obsah knihy význam památkový nebo paleografický.

(Rozh. ze dne 3. února 1934, R II 489/33.)

Zůstavitelův památník, jenž byl v moci Kamily S-ové, obsahoval i dovětek s odkazem ve prospěch Kamily S-ové. Památník byl soudu